

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

§ 137

Raitiotien kehitystoiminnan organisointi kehitysohjelman päättyttyä (kehittämiskokousasia)

TRE:2072/00.01.02/2021

Valmistelija / lisätiedot:

Mikko Nurminen, Arto Vuojolainen

Valmistelijan yhteystiedot

Johtaja Mikko Nurminen, puh. 040 801 2665, projektijohtaja Ville-Mikael Tuominen, puh. 050 343 0700 ja rahoituspäällikkö Janne Salonen, puh. 040 560 0702, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Kaupunginlakimies Jouko Aarnio, puh. 040 514 4884, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Juha Yli-Rajala, Konsernijohtaja

Päätösehdotus

Vuoden 2022 alusta lähtien, raitiotien kehitysohjelman päättyttyä, raitiotiejärjestelmän suunnitelmien tilaamisesta ja suunnittelun ohjauksesta vastaa Tampereen Raitiotie Oy.

Kuntien vuonna 2021 aloittamat raitiotiesuunnitelmat siirretään raitiotieyhtiön tilauksiksi.

Kunnat voivat ostaa Tampereen Raitiotie Oy:ltä erikseen sovittavia palveluita, joista tähän asti on vastannut raitiotien kehitysohjelma.

Raitiotiejärjestelmän suunnitteluvaiheessa uusille kunnille tarjotaan vähemmistöosakkuutta Tampereen Raitiotie Oy:ssä. Uuden osakaskunnan tosiasiallinen vaikuttamismahdollisuus raitiotieyhtiössä toteutuu vähemmistöosakkaiden yhtiökokouksessa yhteisesti nimeämällä hallituksen asiantuntijajäsenellä ja osakkaiden neuvottelukunnalla.

Tampereen Raitiotie Oy:n hallituspaikoista ja muista periaatteista sovitaan osakassopimuksella rakentamispäätöksen myötä.

Kokouskäsitely

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden johtaja Teppo Rantaselle, johtaja Mikko Nurmiselle, projektijohtaja Ville-Mikael Tuomiselle sekä rahoituspäällikkö Janne Saloselle. He olivat asiantuntijoina läsnä kokouksessa asian käsittelyn aikana.

Perustelut

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Tampereen kaupunki teetti raitiotiejärjestelmän osien 1 ja 2 alustavan yleissuunnitelman ja varsinaisen yleissuunnitelman vuosina 2010-2014. Valtuusto hyväksyi alustavan yleissuunnitelman jatkosuunnittelun pohjaksi 12.12.2011 ja yleissuunnitelman 16.6.2014. Raitiotien toteutusosan 1 Hervanta - Pyyrikintori - Tays allianssin kehitysvaiheen toteutussuunnitelman tilasi ja suunnittelun ohjauksesta vastasi Tampereen kaupunki. Valtuusto teki osan 1 rakentamispäätöksen 7.11.2016. Rakentamispäätöksen myötä perustettiin kaupungin omistama Tampereen Raitiotie Oy ja kaupunginhallitukselle raportoiva raitiotien kehitysohjelma. Kehitysohjelman ohjelmakaudeksi asetettiin 1.1.2017 - 31.12.2021. Tampereen Raitiotie Oy:n taseeseen siirrettiin ennen yhtiön perustamista laaditut edellä mainitut raitiotiesuunnitelmat.

Raitiotiejärjestelmän Hatanpään valtatie ratahaaran ja osan 2 Pyyrikintori - Lentävänniemi kehitysvaiheen toteutussuunnitelmat tilasi Tampereen Raitiotie Oy. Kaupunki on ollut kehitysvaiheissa suunnittelun ohjauksessa merkittävästi mukana maankäytön, liikennejärjestelmän, katu- ja viherympäristön, joukkoliikennejärjestelmän ja kunnallistekniikan suunnittelun ja rakennuttamisen asiantuntemuksen osalta. Raitiotieallianssin kehitysvaiheiden aloittamisesta on päättänyt kaupunginhallitus ja rakentamispäätökset on tehnyt valtuusto. Valtuusto päätti Hatanpään valtatie ratahaaran rakentamisesta 25.11.2019 ja osan 2 rakentamisesta 19.10.2020.

Raitiotien rakentamisen yhteydessä toteutetaan katu- ja viherympäristön sekä kunnallistekniikan laajennus- ja saneerausinvestointeja sekä laatutasoa parantavia investointeja. Nämä eivät ole varsinaista raitiotien toteuttamista eivätkä raitiotieinfran valtionavun piiriin kuuluvaa. Rinnakkaisten hankkeiden kustannuksista vastaa kaupunki. Osan näistä rinnakkaisinvestoinneista kaupunki on teettänyt Raitiotieallianssilla.

Tampere, Pirkkala, Ylöjärvi ja Kangasala teettivät vuosina 2019-2021 raitiotien seudullisen yleissuunnitelman. Suunnitelmassa määritettiin ratavaraukset kolmelle Tampereen kuntarajat ylittävälle ratahaaralle. Päätökset ratavarauksista tehtiin tilaajakuntien valtuustoissa 19.10. - 9.11.2020. Seudullisen yleissuunnitelman rinnalla laadittiin alustava raitiotien jatkolinjojen rakentamisaikataulu, kehittämisspolku, johon sisältyy myös Vuoreksen ratahaara ja joukkoliikenteen yhteystarve Hervannasta Kangasalan Saarenmaalle. Tampereen kustannusosuus suunnitelmasta oli 48 prosenttia ja muiden kuntien 17 - 17,5 prosenttia.

Raitiotien toteutusosan 2 Pyyrikintori - Lentävänniemi jälkeen toteutettavien ratahaarojen jatkosuunnittelun hankintojen kilpailutusta on valmisteltu Tampereen, Pirkkalan ja Ylöjärven yhteistyönä. Raitiotien hankesuunnitelma osuudesta Pirkkalan Suuppa - Tampereen Koilliskeskus ja tarkentava yleissuunnitelma osuudesta Hiedanranta - Ylöjärven Leijapuisto on aloitettavissa tänä vuonna.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Raitiotien kehitysohjelma on vastannut vuosina 2017-2021 raitiotiejärjestelmän yleissuunnitelmien hankinnoista, raitiotiehankkeen päätösvalmistelusta kaupunginhallitukselle, valtionavun hakemisen tehtävistä, tietyistä sidosryhmäyhteistyön tehtävistä sekä Tampereen kaupungin osalta yleissuunnitelmien kustannuksista ja suunnittelun ohjauksen koordinoinnista. Raitiotien kehitysohjelma päättyy vuoden 2021 lopulla. Kehitysohjelman vastaamien tehtävien vastuista on tarve sopia Tampereen, muiden kuntien ja Tampereen Raitiotie Oy:n kesken.

Tarvetta on päättää, miten raitiotiejärjestelmän kehitystyö ja jatkolinjojen suunnittelu on järjestettävissä mahdollisimman tehokkaasti ja tasapuolisesti Raitiotien kehitysohjelman ohjelmakauden päätyttyä. Lähtökohtana on, että jatkossa osan 2 jälkeisten raitiotiesuunnitelmien teettäjänä Tampereen rinnalla toimii myös toinen kunta. Raitiotien kehitystyön jatkon organisoinnissa on tarkasteltu erilaisia toteutusmalleja.

Päätösesitys on, että vuoden 2022 alusta alkaen siirrytään nk. yhtiömalliin, jossa raitiotiejärjestelmän suunnitteluttamisen, suunnitelmien tilaamisen, rakennuttamisen, omistamisen ja ylläpidon osaaminen on keskitetty Tampereen Raitiotie Oy:öön. Tämä tarkoittaa, että raitiotien kehitysohjelman suunnitteluttamisen ja raitiotiehankkeen valmistelun osaaminen keskitetään Tampereen kaupungilta raitiotieyhtiöön. Raitiotietä suunnitteluttavat ja rakennuttavat kunnat voivat ostaa Tampereen Raitiotie Oy:ltä lisäksi muita sovittuja tehtäviä, joista aiemmin on vastannut Tampereen kaupungilla raitiotien kehitysohjelma.

Esitettävän yhtiömallin etuna nykyiseen seudullisen yleissuunnitelman teettämisessä käytettyyn kuntamalliin on kustannusten läpinäkyvyys. Yhtiömallissa suunnitteluvaiheiden ja suunnitteluttamisen kustannukset kohdistuvat uusien raitiotien ratahaarojen toteutuskustannuksiin. Vähemmistöosakkaina uusien raitiotiekuntien sitoutuminen ja tottuminen raitiotieyhtiön toimintaperiaatteisiin tapahtuu luontevasti suunnitteluvaiheessa.

Haasteena esitettävässä yhtiömallissa on, että uuden raitiotiekunnan on sitouduttava raitiotieyhtiöön varhaisessa vaiheessa. Osakassopimuksessa on exit-mahdollisuus jokaisen suunnitteluvaiheen jälkeen. Tiivis yhteistyö kuntien suunnittelun ja raitiotiesuunnittelun välillä on säilytettävä. Riittävä kytkentä poliittiseen päätöksentekoon on luontevaa. Kuntien hallintosääntöjen mukaisesti kunnanhallituksen, valtuuston ja lautakuntien roolit säilyvät nykyisellään strategisten linjausten ja päätösten tekijänä sekä raitiotien suunnitteluun ja rakentamiseen liittyvien hallinnollisten suunnitelmien ja lupien hyväksyjänä.

Suunnitteluvaiheesta rakentamisvaiheeseen siirtyminen on yhtiömallissa luontevaa. Rakentamispäätösten jälkeen Tampereen Raitiotie Oy:n osakepääomaa kasvatetaan ja toteutetaan osakeanti. Kunkin kunnan osakkeista on omat osakesarjat suunnitteluvaiheen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

vähemmistöosakkuudesta alkaen. Kukin omistajakunta maksaa oman osakesarjansa mukaisesti Tampereen Raitiotie Oy:lle vastikkeita. Kukin omistajakunta takaa raitiotieyhtiön lainat oman osakesarjansa mukaisen investoinnin osalta. Raitiotien suunnittelun ja rakentamisen valtionavun kunnat tulouttavat Tampereen Raitiotie Oy:lle.

Esitys on, että vuoden 2022 alusta lähtien, raitiotien kehitysohjelman päätyttyä, raitiotiejärjestelmän kehitystyö, suunnitelmien tilaaminen ja suunnittelun ohjauksen osaaminen keskitetään Tampereen Raitiotie Oy:öön. Suunnitteluvaiheessa uusille kunnille tarjotaan vähemmistöosakkuutta Tampereen Raitiotie Oy:ssä.

Tiedoksi

Mikko Nurminen, Ville-Mikael Tuominen, Janne Salonen, Milko Tietäväinen, Mika Periviita, Jukka Lindfors, Ari Vandell, Pekka Sirviö /Tampereen Raitiotie Oy, Pirkkalan kunta, Ylöjärven kaupunki, Kangasalan kaupunki

Liitteet

1 Khkeko 6.4.2021 Raitiotien kehitystoiminnan organisointi

Nähtävilläolo ja tiedoksianto asianosaiselle

Pöytäkirja yleisesti nähtäville 13.4.2021 www.tampere.fi

Päätös on annettu tiedoksi sähköisesti 13.4.2021.

Muutoksenhakuviranomainen

Kaupuginhallitus

Tampere
13.04.2021

Elina Nikkilä
Hallintosihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Oikaisuvaatimus

§137

Oikaisuvaatimusohje

Oikaisuvaatimusohje

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Kuntien yhteisen toimielimen päätökseen saa oikaisuvaatimuksen tehdä myös sopimukseen osallinen kunta ja sen jäsen.

Oikaisuviranomainen

Oikaisua haetaan päätösotteessa mainitulta muutoksenhakuviranomaiselta.

Oikaisuvaatimus tulee toimittaa osoitteella:

Tampereen kaupunki
Kirjaamo
Aleksis Kiven katu 14-16 C, PL 487
33101 Tampere

Oikaisun voi lähettää myös virallisen sähköisen asiointin lomakkeella <http://www.tampere.fi/asiointi/> tai sähköpostilla kirjaamo@tampere.fi

Tampereen kaupunki ei vastaa sähköpostilla lähetetyn oikaisuvaatimuksen tietoturvallisuudesta.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä **14 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Tiedoksisaanti

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, 3 päivän kuluttua sähköpostin lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Tiedoksisaantipäivää tai sitä päivää, jona päätös on asetettu nähtäväksi, ei lueta määräaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa tehtävän toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimus

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen.

Oikaisuvaatimus on toimitettava oikaisuvaatimusajan kuluessa oikaisuvaatimusviranomaiselle. Oikaisuvaatimuksen tulee olla perillä

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä klo 15.45 mennessä. Oikaisuvaatimuksen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.